

Oikeuksia kunnioittavia kouluja koskevan palkinnon (RRS-palkinnon) yksityiskohtainen kuvaus

Mitkä ovat olosuhteet ja toimenpiteet, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet eniten toimenpiteen onnistumiseen?

Oikeuksia kunnioittavaksi kouluksi ryhtymiseen liittyy koulun hengen ja käytäntöjen uudelleenarviointi, jotta varmistetaan, että ne täyttävät lapsen oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa esitetyt periaatteet. Koulut, jotka menestyvät parhaiten oikeuksien kunnioituksessa ovat ne, joiden henkilöstö pystyy varmistamaan ohjauksemme tehokkaasti, osallistumaan koulutuskursseillemme ja käyttämään monenlaisia Yhdistyneen kuningaskunnan Unicefin opetusresursseja.

Mitkä sidosryhmät osallistuivat tarpeiden tunnistamiseen sekä toimenpiteen valmisteluun ja suunnitteluun?

Jotta koulut menestyvät RRSA:n suhteen, koko kouluyhteisön, henkilöstön ja oppilaiden, vanhempien ja johtokunnan on oltava mukana ja tuettava koulun tavoitteita.

Kuka osallistui toimenpiteen toteuttamiseen?

On tärkeää, että koko kouluyhteisö, erityisesti rehtori ja johtoryhmä, sitoutuvat koulun RRSA:han osallistumiseen.

Kenellä on päävastuu toteutuksesta?

Rehtorilla ja johtoryhmällä.

Miten toteutukseen osallistuvia eri ihmisiä tuetaan (esim. saavatko he erityiskoulutusta?)

Tähän sisältyy tuen tarjoaminen RRSA-johtohenkilöille ja sen varmistaminen, että heillä on aikaa ja voimavaroja toteuttaa oikeuksia kunnioittavia käytäntöjä, kuten osallistua RRSA-koulutukseen ja välittää koulutusta muulle henkilöstölle.

Mitkä ovat olleet toimenpiteen käyttöönoton esteet? Miten niihin on vastattu?
Sen varmistaminen, että kokenut opettaja ja mielellään toiminnasta vastaava henkilö ottavat vastuun ohjelmasta.

Mitä arvioidaan?

Palkintoja myönnetään kolmella eri tasolla: sitoutuneisuuden tunnustusvaihe (Recognition of Commitment, ROC), taso 1 ja taso 2. Tason 2, Yhdistyneen kuningaskunnan Unicefin myöntämän korkeimman palkinnon, saavuttaminen voi kestää kolmesta neljään vuotta. Tason 1 ja tason 2 palkinnot ovat voimassa kolme vuotta, minkä jälkeen kouluista on tehtävä uusi arviointi.

Mikä taho arvioi ja miten?

Kaikkialla Yhdistyneessä kuningaskunnassa on ammatillisten neuvonantajien ryhmiä, jotka toimivat tiiviissä yhteistyössä koulujen kanssa ja tarjoavat tukea, koulutusta ja tekevät arviointeja. Ryhmällä on laaja kokemus työskentelystä koulutuksen alalla, myös koulujen kokeneimpina johtohenkilöinä. Työskentelemme myös valtuutettujen arvioijien ja kouluttajien kanssa, jotta voimme tarjota kattavan tuen kaikille kouluillemme kaikkialla Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Onko lisäarviointia suunniteltu ja milloin tulokset ovat saatavilla?

Tarkastuskertomuksen, jossa arvioidaan, millä toimilla on ollut erityistä vaikutusta, laadinta alkoi vuonna 2016. Tulokset saadaan pian.

Mikä on ollut toimenpiteen vaikutus?

Riippumaton tutkimus ja kouluilta saadut palautteet osoittavat, että palkinnolla on syvälinen vaikutus lapsiin ja nuoriin sekä koko kouluun. Kun YK:n lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen periaatteet ja arvot otetaan käyttöön ja niitä vahvistetaan koko kouluelämän ajan, lapset ja laajempi kouluyhteisö saavat tästä hyötyä. On tehty arviointi 31 RRS-koulusta Englannissa ja niiden vaikutuksesta lasten hyvinvointiin ja saavutuksiin (Sebba ja Robinson, 2010). Arvioinnissa todettiin, että kahdessa kolmasosassa tarkastelluista kouluista oppimistulokset olivat parantuneet, samoin kuin osallistuminen ja saavutuksetkin. Tämä vähensi koulunkäynnin keskeyttämistä. Tulokset perustuivat vuosittaisiin vierailuihin 12 koulussa viiden paikallisviranomaisen alueella vuosina 2007–2010 ja yksittäisiin vierailuihin 19 muussa koulussa 10 muun paikallisviranomaisen alueella vuoden 2010 alussa. Näyttöä kerättiin kyselylomakkeilla, oppilaiden kanssa käydyillä keskusteluilla, vierailijoiden kommentteilla, oppilastoilla, keskusteluilla henkilöstön kanssa, havainnoinneilla ja arvioinneilla. Arvioinnissa todettiin, että suurimmalla osalla RRS-kouluista oli merkittävä vaikutus oppimiseen ja hyvinvointiin, seuraavat keskeiset tekijät mukaan luettuina:

- Vuosina 2007–2010 kahdeksassa niistä 14 koulusta, joissa oli yli 20 prosenttia ilmaiseen kouluruokaan oikeutettuja lapsia, saavutukset parantuivat; seitsemässä saatiin aikaan parannuksia läsnäolon suhteen ja kuudessa erotettujen määrä vähentyi. Kolmessa neljäsosassa kouluista, joissa

yli 50 prosenttia lapsista oli oikeutettuja ilmaiseen kouluruokaan, läsnäolo ja saavutukset parantuivat ja määräaikaista erottamista vähennettiin.

- On näyttöä siitä, että kahdessa kolmasosassa arvioituista kouluista läsnäolo parantui ja saavutukset edistyivät. Tämä saatiin aikaan oppimista edistävällä luokan ilmapiirillä.
- Lapsilla, henkilöstöllä, johtokunnalla ja joillakin vanhemmilla havaittiin olevan syvällistä tietämystä YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksesta, mikä näkyy asenteiden ja käyttäytymistapojen merkittävänä muutoksena kohti sosiaalista osallisuutta ja monimuotoisuutta.
- Oppilaiden ja henkilöstön väliset suhteet olivat hyvin myönteisiä. He huomasivat, että kuunteleminen, kunnioitus ja empatia olivat päivänselviä asioita, ja kiusaamista ja huutoa esiintyi vain vähän tai ei lainkaan.
- Lapset tunsivat, että heillä oli enemmän vaikutusmahdollisuuksia, ja he kunnioittivat muiden ympäristöä ja oikeuksia.
- Lapset osallistuivat aktiivisesti koulun päätöksentekoon.
- Aikuiset ja nuoret olivat yhtä mieltä siitä, että luokkien suhteita kunnioittavat myönteiset oikeudet ovat luoneet oppimiselle suotuisan ilmapiirin.
- Lähes kahdessa kolmasosassa 31 koulusta saavutukset edistyivät vuosina 2007–2010, ja hieman alle puolessa kouluista ympäristön tarjoamaan lisäarvoon liittyvät tulokset paranivat, vaikkakin näiden tulosten tyypilliset vuosittaiset vaihtelut vaikeuttavat tulkintaa.
- Määräaikainen erottaminen vähentyi 13 koulussa ja taso vakiintui 26 koulussa, joista tietoja oli saatavilla. Viidessä koulussa ketään ei erotettu määräaikaisesti koko ajanjakson aikana.
- Koulun johtohenkilöt käyttivät kehystä yhdenmukaistaakseen nykyisiä aloitteita, kuten kansalaisuusaloitetta, sosiaalista, emotionaalista ja tunne-elämää koskevaa oppimisasiitetta sekä terveystietoa ja ympäristönsuojelua koskevia aloitteita.

Lisätietoja (verkkosivut, yhteyshenkilön sähköpostiosoite, organisaation tiedot)
RRSA:n keskusryhmään voi ottaa yhteyttä seuraavaan osoitteeseen rrsa@unicef.co.uk.

Asiaankuuluvat asiakirjat, valokuvat tai videot

Yhdistyneen kuningaskunnan RRSA:n lopullinen arviointikertomus:
https://www.unicef.org.uk/rights-respectingschools/wp-content/uploads/sites/4/2014/12/RRSA_Evaluation_Report.pdf

WISE-tutkimus: Learning and Well-being: An Agenda for Change: http://www.wise-qatar.org/sites/default/files/asset/document/wiseresearch-5-eispptu-11_17.pdf RRSA UK Website Description of Award, Materials and GLP Network: <https://www.unicef.org.uk/rights-respecting-schools/about-the-award/the-rrsa/>

Impact Report 2016 - Rights Respecting Schools Award (RRSA UK):

<https://www.unicef.org.uk/rights-respecting-schools/wp-content/uploads/sites/4/2016/08/Impact-Report.pdf>